

Suomen Akatemian rahoituspäätösten yleiset ehdot

(Suomen Akatemian hallintoviraston päätös 18.12.2008)

- *Varttuneen tutkijan palkkaus*
- *Tutkijatohtorin projektin määräraha*

Suomen Akatemian tutkimusrahoituspäätösten valmistelussa, tekemisessä ja toimeenpanossa sovelletaan 1.1.2009 lähtien avattavissa hauissa kokonaiskustannusmallia (ei koske apurahoja). Tämä vaikuttaa määrärahojen hakemiseen, budjetointiin, määrärahojen osoittamiseen käyttäjille, kirjanpitoon ja raportointiin. Suomen Akatemian tutkimusrahoitus on luonteeltaan yhteisrahoitteista toimintaa, jossa rahoitettavan hankkeen kustannuksista vastaa aina vähintään kaksi osapuolta. Akatemialta rahaa haettaessa yliopistot, tutkimuslaitokset ja muut tutkimusorganisaatiot sitoutuvat yhteisrahoitteiseen toimintaan omalla rahoitusosuudellaan.

Vuonna 2008 aikana tai aiemmin toteutettujen hakujen päätöksissä ei sovelleta kokonaiskustannusmallia. Mallia ei sovelleta vuonna 2008 avoinna olleisiin hakuihin, joista päätökset tehdään vuonna 2009.

Suomen Akatemia antaa vuonna 2009 avattavien hakujen rahoituspäätösten yhteydessä tarkemmat ohjeet kokonaiskustannusmallin vaikutuksista rahoituksen käytön yleisiin ehtoihin. Lisätietoja kokonaiskustannusmallista saa verkkosivuilta (<http://www.aka.fi/fi/A/Tutkijalle/Hakeminen/Kokonaiskustannusmalli/>).

Akatemian myöntämää tutkimusrahoitusta saa käyttää ainoastaan rahoituspäätöksen mukaiseen tarkoitukseen. Rahoitus myönnetään kokonaissummana, jota ei saa ylittää. Rahoitusta voidaan käyttää vain rahoituskauden aikana syntyneisiin menoihin. Vastuullinen johtaja ja suorituspaikka vastaavat siitä, että rahoitus käytetään päätöksen sekä säännösten ja määräysten mukaan.

Tutkimusmäärärahan käytössä, maksamisessa ja valvonnassa noudatetaan valtion talousarviosta annettua lakia ja asetusta, lakia julkisista hankinnoista ja asetusta valtion hankinnoista, valtion talousarviota, sen soveltamismääräyksiä ja muita valtion varojen käyttöä koskevia yleisiä säännöksiä ja määräyksiä. Määrärahan käytössä noudatetaan myös tässä mainittuja yleisiä ehtoja sekä suorituspaikassa voimassa olevia määräyksiä.

Mikäli määräraha on osoitettu yksityisoikeudelliselle oikeushenkilölle tai kunnalle noudatetaan valtionavustuslain (688/2001) säännöksiä ja tässä mainittuja yleisiä ehtoja sekä suorituspaikassa voimassa olevia määräyksiä, mikäli ne eivät ole ristiriidassa Akatemian määrittämien ehtojen kanssa.

Mikäli Akatemia on päätöksessään asettanut myönnölle erityisehdon, on sitä noudatettava. Päätösilmoituksen liitteenä mahdollisesti olevat laskentaperusteet eivät ole sitovia.

Akatemia rahoittaa tutkimushankkeita vain silloin, kun tutkimuksen suorituspaikka takaa tutkimushankkeen toteuttamisen perusedellytykset. Nämä määräytyvät tutkimuksen luonteen perusteella, mutta tavanomaiset perusedellytykset ovat samat kuin laitoksen muilla tutkijoilla eli työskentely- ja laboratoriotilat, laitteet (ml. ATK), tietoliikenne-, puhelin-, posti-, kopiointi- ja kirjastopalvelujen käyttömahdollisuus.

Tutkimusrahoitukseen sisältyy 12,5 prosentin suuruinen yleiskustannusosuus, joka on tarkoitettu

käytettäväksi tutkimuksen perusedellytyksiin.

Yleiskustannusosuutta lukuun ottamatta Akatemian rahoitusta ei saa käyttää tutkimuksen välillisiin kuluihin, kuten patentointikuluihin tai lisäpalkan maksamiseen.

Varttuneen tutkijan tulee olla kokoaikaisessa palvelussuhteessa suorituspaikkaan. Tutkija ei voi olla rahoituskauden aikana muussa päätoimisessa ansiotyössä. Mikäli varttuneen tutkijan tehtävästä suorituspaikassa maksettava palkkausjärjestelmän mukainen palkka ylittää Akatemian osoittaman rahasumman, suorituspaikka maksaa ylimenevän osuuden palkasta.

Tutkijatohtorin projektin määräraha on tarkoitettu hakijan palkkauskustannuksiin ja muihin tutkimuskuluihin, mikäli päätöksessä niin mainitaan. Tutkijatohtorin projektin määräraha voidaan maksaa apurahaa määrääjäksi ulkomailla työskentelyä varten. Tutkijatohtori on palvelussuhteessa rahoituskauden ajan suorituspaikkaansa.

Tutkijatohtorin tehtävänä on esitetyn tutkimussuunnitelman mukainen tutkimustyö. Lisäksi Akatemia suosittelee, että tutkijatohtori auttaa oman alan opinnäytetöiden ohjausta ja omaan erikoisalaan liittyvää opetusta.

Mikäli Akatemia on myöntänyt tutkijatohtorin projektille rahoitusta tutkimusryhmän perustamiseksi noudatetaan myös [Akatemian yleisen tutkimusmäärärahan käyttöä koskevia ehtoja](#).

Akatemian tutkimusmäärärahoista saa maksaa henkilökohtaisen apurahan hankkeessa työskentelevälle tutkijalle yleensä vain työskentelyyn tai opiskeluun ulkomailla sekä ulkomaisen tutkijan korkeintaan vuoden mittaiseen tutkijavierailuun Suomessa. Akatemian päätöksessä voi olla myönnettynä näillä perusteilla apurahaa. Mikäli apurahasta ei ole mainintaa, voi tutkijan suorituspaikka (tilivirasto tai muu organisaatio) päättää maksaa apurahaa em. tarkoituksiin. Tällöin varttuneen tutkijan tai tutkijatohtorin projektin määrärahan saanut vastuullinen johtaja tekee perustellun esityksen itselleen tai hankkeensa tutkijalle maksettavasta henkilökohtaisesta apurahasta organisaationsa toimivaltaiselle taholle (henkilöstö-, talous-, yleishallinto, tms.) Myönteisen päätöksen perusteella voi suorituspaikka maksaa tutkimusmäärärahaa apurahaa Akatemian periaatteiden mukaisesti. Apurahan saajalla on velvollisuus ottaa itselleen lain mukainen vakuutusturva. Apurahan mitoituksessa suositellaan noudatettavan [Akatemian apurahatasoa](http://www.aka.fi/fi/A/Tutkijalle/Rahoituksen-kaytto/Apurahat-ulkomailla-ja-Suomessa/). <http://www.aka.fi/fi/A/Tutkijalle/Rahoituksen-kaytto/Apurahat-ulkomailla-ja-Suomessa/>

Rahoituksen käyttöönotto/valtionavustuksen maksaminen

Suomen Akatemia vahvistaa ilman erillistä pyyntöä valtion organisaatioiden (yliopistot ja tutkimuslaitokset) käyttöön määrärahan ja talousarvion. Kysymyksessä oleva organisaatio, tilivirasto, ottaa talousarvion omaan kirjanpitoonsa.

Yliopistojen oikeudellisen aseman muutos vaikuttaa Akatemian rahoituksen hallinnointiin. Akatemia siirtyy maksatusmenettelyyn kaikkien rahoitusta saavien organisaatioiden osalta 1.1.2010 lukien. Kaikki rahoitusta saavat organisaatiot laskuttavat Akatemiaa 1.1.2010 lukien. Asia ohjeistetaan tarkemmin vuoden 2009 aikana.

Muu kuin valtionhallinnon organisaatio laskuttaa valtionavustuksen Akatemialta vähintään

neljännesvuosittain. Laskuun liitetään erittely toteutuneista kustannuksista. Kalenterivuoden viimeinen maksuerä on laskutettava viimeistään seuraavan tammikuun 10. päivään mennessä.

Raportointi

Määrärahan saaneen tutkijan tulee laatia ja lähettää Akatemiaan tutkimusraportti rahoituskauden päättymistä seuraavan kesäkuun 15. päivään mennessä. Raportoinnista on annettu erikseen ohjeet sivulla Tutkijalle > Raportointi.

Tilivirastot raportoivat Akatemian rahoittaman toiminnan talousarviovuotta koskevan tulojen ja menojen kertymän vuoden alusta kumulatiivisesti neljännesvuosittain. Kolmelta ensimmäiseltä vuosineljännekseltä tulot ja menot raportoidaan viimeistään vuosineljänneestä seuraavan kuukauden 20. päivä. Neljänneltä vuosineljännekseltä tulot ja menot raportoidaan viimeistään raportointivuotta seuraavan vuoden tammikuun 31. päivänä.

Muut kuin valtionhallinnon organisaatiot toimittavat Akatemialle kolmen kuukauden kuluessa rahoituskauden päättymisestä tiliselvityksen.

Tilivirastot ja muut organisaatiot ilmoittavat vuosittain tutkimushankkeen Akatemian rahoituksella työskennelleiden henkilötyövuositiedot viimeistään raportointivuotta seuraavan vuoden tammikuun 15. päivänä sähköisellä asioinnilla.

Valvonta sekä rahoituksen keskeyttäminen ja takaisinperintä

Akatemialla on oikeus seurata ja valvoa myöntämänsä rahoituksen käyttöä sekä suorittaa rahoituksen käytön valvonnassa tarpeellisia rahoituksen saajan talouteen ja toimintaan kohdistuvia tarkastuksia. Akatemialla on myös oikeus tarkastaa tutkimustyön toteuttamista, tilinpitoa ja rahoituspäätöksen ehtojen noudattamista. Suorituspaikka ja tutkimushankkeen vastuullinen johtaja ovat velvollisia antamaan tarkastuksen suorittajan käytettäväksi kaikki tarpeelliset tili- ja muut asiakirjat ja tiedot sekä avustamaan tarkastuksessa. Sekä suorituspaikan että tutkimushankkeen vastuullisen johtajan on pyynnöstä annettava muutoinkin Akatemialle tutkimusta ja varojen käyttöä koskevia tietoja.

Vastuullisen johtajan ja suorituspaikan tulee viipymättä ilmoittaa Akatemialle tutkimusmäärärahan käyttöön vaikuttavasta muutoksesta kuten tutkimushankkeeseen esitetyn tutkimussuunnitelman toteuttamiseen saadusta muusta rahoituksesta tai tuloista. Jos muuta rahoitusta tai tuloja on enemmän kuin Akatemiaan jätetyn hakemuksen kustannusarviossa on esitetty, voi Akatemia velvoittaa suorituspaikkaa palauttamaan kustannusarvion ylittävää osaa vastaavan osuuden Akatemian rahoituksesta.

Akatemia voi keskeyttää tai määrätä rahoituksen lopetettavaksi taikka periä rahoituksen tai sen osan takaisin, jos vastuullinen johtaja tai suorituspaikka on käyttänyt rahoitusta muuhun

tarkoitukseen kuin se on myönnetty tai antanut sellaista väärää tai harhaanjohtavaa tietoa, joka olisi voinut vaikuttaa rahoituksen saantiin, määrään tai ehtoihin tai muutoin rikkonut rahoituksen käyttämistä koskevia säännöksiä tai rahoituspäätöksen ehtoja.

Valtionavustuksen saajan tulee viipymättä palauttaa virheellisesti, liikaa tai ilmeisen perusteettomasti saamansa rahoitus tai sen osa Suomen Akatemian pankkitilille 166030-112337. Jos palautettava määrä on enintään 10 euroa, sitä ei tarvitse palauttaa.

Valtionavustuksen palauttamisesta ja takaisinperinnästä on säädetty valtionavustuslain 5. luvussa.

Tutkimusetiikka

Akatemia edellyttää, että kaikessa sen rahoittamassa tutkimuksessa noudatetaan Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohjeita 'Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausten käsitteleminen' (//LINKKI: <http://www.tenk.fi>) sekä niitä täydentäviä [Suomen Akatemian tutkimuseettisiä ohjeita](#). Suorituspaikka sitoutuu ilmoittamaan Akatemian kirjaamoon, mikäli Akatemian rahoitusta saaneen hankkeen vastuullisen johtajan tai tutkijan osalta käynnistetään hyvän tieteellisen käytännön loukkausta koskeva tutkinta.

Tieteelliset julkaisut

Akatemian rahoittamien tutkimushankkeiden tulee aina tieteellisissä julkaisuissaan mainita, että tutkimus on toteutettu Suomen Akatemian rahoituksella. On suositeltavaa, että Akatemian rahoittamat tutkijat julkaisevat tutkimusartikkelinsa internet-tietoverkon avoimissa tiedejulkaisuissa silloin, kun alalla on valittavissa perinteisiin tilausmaksullisiin lehtiin verrattuna vähintään samantasoisia sähköisessä muodossa olevia tieteellisiä julkaisuja. On myös suositeltavaa, että kaikista julkaistuista tutkimusartikkeleista tallennetaan rinnakkaiskopiot suomalaisiin avoimiin elektronisiin julkaisuarkistoihin.

Hanketta varten koottu yhteiskuntatieteellinen aineisto

On suositeltavaa, että Akatemian rahoittama hanke luovuttaa hanketta varten kokoamansa yhteiskuntatieteellisen aineiston Tampereen yliopistossa sijaitsevan yhteiskuntatieteellisen tietoarkiston (FSD) käyttöön, ks. www.fsd.uta.fi. Luovutus tapahtuu mahdollisimman pian Akatemian rahoituksen päättymisen jälkeen.

Immateriaalioikeudet

Tätä kohtaa sovelletaan niihin hankkeisiin, jotka saavat rahoituksensa tutkimukseen 1.1.2007 alkaen avoimna olleista hauista.

Tutkijan tulee mahdollisimman pian rahoituspäätöksen jälkeen sopia kirjallisesti suorituspaikan kanssa rahoitettavan hankkeen tulosten omistus- ja käyttöoikeuksista.

Niissä suorituspaikoissa, joihin sovelletaan korkeakoulukeksintölakia 19.5.2006/369, katsotaan Akatemian rahoittama tutkimus korkeakoulukeksintölain tarkoittamaksi sopimustutkimukseksi, jonka mukaan korkeakoululla on ensisijainen oikeus tutkimuksessa syntyneisiin keksintöihin (3 § 3 kohta). Muissa suorituspaikoissa sovelletaan lakia oikeudesta työntekijän tekemiin keksintöihin 29.12.1967/656 ("työsuhdekeksintölaki").

Ks. myös [Suomen Akatemian IPR-opas tutkijoille](#)

Tutkimusrahoituspäätöksen muuttaminen

Muutoshakemusta ja Akatemian päätöstä tarvitaan seuraaviin asioihin:

- tutkimusrahoituspäätöksen ehtojen muuttaminen tai rahoituksen tarkoituksen muuttaminen, esim. jos tutkimussuunnitelmaan tehdään olennaisia muutoksia
- rahoituskauden pidentäminen
- tutkimusmäärärahan siirtäminen toiseen organisaatioon

Rahoituskautta pidennetään vain erityisestä syystä, kuten hankkeessa Akatemian rahoituksella työskentelevän tutkijan äitiys-, isyys- vanhempain- tai hoitovapaan, varusmies- tai siviilipalvelun tahi pitkäaikaisen sairauden johdosta. Hoitovapaan perusteella rahoituskautta voidaan pidentää enintään vuodella. Rahan käyttämättä jääminen ei ole peruste rahoituskauden jatkamiselle. Rahoitusta koskeviin asioihin voi hakea muutosta vain rahoituksen voimassaoloaikana. Suorituspaikkaa muutettaessa Akatemia voi muuttaa hankkeelle maksamaansa rahoitusosuutta.

Lisämäärärahan hakeminen

Lisämäärärahaa myönnetään yleensä vain, jos lisämäärärahan tarve johtuu äitiysvapaasta tai sairauslomasta, muusta virka- tai työehtosopimuksen tai lain muutoksesta tai valuuttakurssin muutoksesta.

Ehtojen soveltaminen

Näitä ehtoja sovelletaan 1.1.2009 alkaen, myös aiemmin tehtyjen rahoituspäätösten osalta jos muuta ei näissä ehdoissa ole määrätty.

Immateriaalioikeutta koskevia ehtoja sovelletaan niihin hankkeisiin ja tutkimusvirkoihin, jotka saavat rahoituksensa 1.1.2007 alkaen avoimna olleista hauista.

Rahoituksen yleiset ehdot tarkistetaan vuosittain. [Voimassa olevat tarkistetut yleiset ehdot ja lisätietoja ehtojen soveltamisesta.](#)

Lisätietoja

Tutkimusrahoituspäätöstä ja rahoituksen ehtoja koskevia kysymyksiä voi esittää Akatemian verkkosivujen [Kysymykset ja palaute](#) -toiminnolla.